

Πρὸς Φιλιππησίους

Παῦλος καὶ Τιμόθεος,¹ δούλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν **1**
 χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,² σὺν ἐπισκόποις³ καὶ
 διακόνους:⁴ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ **2**
 κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ⁵ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνηαί⁶ ὑμῶν, πάντοτε⁷ ἐν **3**
 πάσῃ δέησει⁸ μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν⁸
 ποιούμενος, ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ⁹ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ **5**
 πρώτης ἡμέρας ἄχρι¹⁰ τοῦ νῦν: πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ **6**
 ἐναρξάμενος¹¹ ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει¹² ἄχρι¹⁰ ἡμέρας
 χριστοῦ Ἰησοῦ: καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν¹³ ὑπὲρ **7**
 πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς
 δεσμοῖς¹⁴ μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ¹⁵ καὶ βεβαιώσει¹⁶ τοῦ
 εὐαγγελίου, συγκοινωνοῦς¹⁷ μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.
 Μάρτυς¹⁸ γὰρ μοῦ ἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ¹⁹ πάντας ὑμᾶς ἐν **8**
 σπλάγχνοις²⁰ Ἰησοῦ χριστοῦ. Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ **9**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ³ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁵ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁶ μνηαί, ας, ἡ, remembrance, mention. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹¹ ἐνάρχομαι, begin. ¹² ἐπιτελέω, complete, perform. ¹³ φρονέω, think, judge. ¹⁴ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁵ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁶ βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ¹⁷ συγκοινωνός, οὔ, ὁ, partaker, participant. ¹⁸ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²⁰ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion.

ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ¹ ἐν ἐπιγνώσει²
καὶ πάσῃ αἰσθήσει,³ εἰς τὸ δοκιμάζειν⁴ ὑμᾶς τὰ διαφέροντα,⁵ ἵνα 10
ἦτε εἰλικρινεῖς⁶ καὶ ἀπρόσκοποι⁷ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, 11
πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς
δόξαν καὶ ἔπαινον⁸ θεοῦ.

Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι,⁹ ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς 12
προκοπὴν¹⁰ τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν: ὥστε τοὺς δεσμούς¹¹ μου 13
φανερούς¹² ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὧ τῷ πραιτωρίῳ¹³ καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, 14
πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς¹¹ μου, περισσοτέρως¹⁴ τολμᾶν¹⁵ ἀφόβως
τὸν λόγον λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον¹⁷ καὶ ἔριν,¹⁸ τινὲς δὲ 15
καὶ δι' εὐδοκίαν¹⁹ τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν: οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας²⁰ 16
τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν,²¹ οὐχ ἄγνως,²² οἰόμενοι²³ θλίψιν²⁴
ἐπιφέρειν²⁵ τοῖς δεσμοῖς¹¹ μου: οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς 17
ἀπολογία²⁶ τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.²⁷ Τί γάρ; Πλὴν²⁸ παντὶ 18
τρόπῳ,²⁹ εἴτε προφάσει³⁰ εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται:²¹
καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό 19

¹ περισσεύω, abound, be rich. ² ἐπιγνώσις, εὖ, ἡ, knowledge, discernment. ³ αἰσθησις, εὖ, ἡ, perception, discernment. ⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ⁵ διαφέρω, differ, carry through. ⁶ εἰλικρινής, pure, sincere. ⁷ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁸ ἔπαινος, συ, ὁ, praise, commendation. ⁹ βούλομαι, wish, will. ¹⁰ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ¹¹ δεσμός, οὗ, ὁ, chain, bond. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³ πραιτώριον, συ, τό, palace (of the governor). ¹⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁵ τολμάω, dare, endure. ¹⁶ ἀφόβως, fearlessly. ¹⁷ φθόνος, συ, ὁ, envy, grudge. ¹⁸ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ¹⁹ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ²⁰ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²² ἄγνως, purely, sincerely. ²³ οἰμαι, think, suppose. ²⁴ θλίψις, εὖ, ἡ, tribulation, persecution. ²⁵ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²⁶ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁷ κεῖμαι, lie, be laid. ²⁸ πλὴν, however, but. ²⁹ τρόπος, συ, ὁ, manner, way. ³⁰ πρόφασις, εὖ, ἡ, pretense, pretext.

μοι ἀποβήσεται¹ εἰς σωτηρίαν² διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως,³ καὶ
 ἐπιχορηγίας⁴ τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ τὴν 20
 ἀποκαταδοκίαν⁵ καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι,⁶
 ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ,⁷ ὡς πάντοτε,⁸ καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται⁹
 χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ 21
 γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος.¹⁰ Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν 22
 σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἰρήσομαι¹¹ οὐ γνωρίζω.¹² 23
 Συνέχομαι¹³ δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν¹⁴ ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι
 καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῶ μᾶλλον κρείσσον·¹⁶ τὸ δὲ ἐπιμένειν 24
 ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον¹⁸ δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα 25
 ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ¹⁹ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν
 καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα²¹ ὑμῶν περισσεύῃ²² ἐν 26
 χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας²³ πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
 Μόνον ἀξίως²⁴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε,²⁵ ἵνα 27
 εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπών,²⁶ ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι
 στήκετε²⁷ ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες²⁸ τῇ πίστει
 τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι²⁹ ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν 28

¹ ἀποβαίνω, get out, go away. ² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁴ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ⁵ ἀποκαταδοκία, ας, ἡ, eager expectation. ⁶ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁷ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁸ πάντοτε, always, at all times. ⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁰ κέρδος, ους, τό, gain, profit. ¹¹ αἰρέω, choose, prefer. ¹² γνωρίζω, make known, declare. ¹³ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁴ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁵ ἀναλύω, loose, depart. ¹⁶ κρείσσω, stronger, more excellent. ¹⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁹ συμπαραμένω, remain or continue together with. ²⁰ προκοπή, ἡς, ἡ, progress, advancement. ²¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²² περισσεύω, abound, be rich. ²³ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ²⁴ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ²⁵ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ²⁶ ἀπείμι, go away, depart. ²⁷ στήκω, stand, stand fast. ²⁸ συναθλέω, contend along with. ²⁹ πτύρω, frighten, terrify.

ἀντικειμένων: ¹ ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ² ἀπωλείας, ³ ὑμῖν δὲ
σωτηρίας, ⁴ καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ: ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη ⁵ τὸ ὑπὲρ 29
χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ
αὐτοῦ πάσχειν: ⁶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ⁷ ἔχοντες οἷον ⁸ εἶδετε ἐν ἐμοί, 30
καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Εἴ τις οὖν παράκλησις ⁹ ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ¹⁰ ἀγάπης, εἴ τις 2
κοινωνία ¹¹ πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα ¹² καὶ οἰκτιρμοί, ¹³ 2
πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῇτε, ¹⁴ τὴν αὐτὴν
ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, ¹⁵ τὸ ἐν φρονούντες: ¹⁴ μηδὲν κατὰ 3
ἐριθείαν ¹⁶ ἢ κενοδοξίαν, ¹⁷ ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ¹⁸ ἀλλήλους
ἡγούμενοι ¹⁹ ὑπερέχοντας ²⁰ ἑαυτῶν: μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος 4
σκοπεῖτε, ²¹ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ φρονείσθω ¹⁴ 5
ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὃς ἐν μορφῇ ²² θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ 6
ἀρπαγμὸν ²³ ἡγήσατο ¹⁹ τὸ εἶναι ἴσα ²⁴ θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν, ²⁵ 7
μορφὴν ²² δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ²⁶ ἀνθρώπων γενόμενος: 8
καὶ σχήματι ²⁷ εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπεινώσεν ²⁸ ἑαυτόν,
γενόμενος ὑπήκοος ²⁹ μέχρι ³⁰ θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. ³¹ Διὸ 9

¹ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ² ἔνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ³ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁶ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁷ ἀγών, ὠνος, ὁ, struggle, fight. ⁸ οἷος, such as, of what kind. ⁹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁰ παραμύθιον, ου, τό, consolation, encouragement. ¹¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹² σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹³ οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, compassion, pity. ¹⁴ φρονέω, think, judge. ¹⁵ σύμφυχος, harmonious, in unity. ¹⁶ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁷ κενοδοξία, ας, ἡ, vanity, empty conceit. ¹⁸ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹⁹ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁰ ὑπερέχω, rise above, surpass. ²¹ σκοπέω, look at, contemplate. ²² μορφή, ἧς, ἡ, form, shape. ²³ ἀρπαγμός, οῦ, ὁ, thing to be grasped, spoil. ²⁴ ἴσος, equal, identical. ²⁵ κενόω, empty, make void. ²⁶ ὁμοίωμα, τος, τό, likeness, form. ²⁷ σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ²⁸ ταπεινώω, humble, humiliate. ²⁹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ³⁰ μέχρι, until, as far as (gen). ³¹ σταυρός, οῦ, ὁ, cross.

καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν,¹ καὶ ἐχαρίσατο² αὐτῷ ὄνομα τὸ
 ὑπὲρ πάντων ὀνομα: ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνυ³ κάμψῃ⁴ 10
 ἐπουρανίων⁵ καὶ ἐπιγείων⁶ καὶ καταχθονίων,⁷ καὶ πάντα γλῶσσα 11
 ἐξομολογήσῃται⁸ ὅτι κύριος Ἰησοῦς χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ
 πατρὸς.

Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε⁹ ὑπηκούσατε,¹⁰ μὴ ὡς ἐν τῇ 12
 παρουσίᾳ¹¹ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ¹²
 μου, μετὰ φόβου¹³ καὶ τρόμου¹⁴ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν¹⁵
 κατεργάζεσθε: ¹⁶ ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν¹⁷ ἐν ὑμῖν καὶ τὸ 13
 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν¹⁷ ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. ¹⁸ Πάντα ποιεῖτε χωρὶς 14
 γογγυσμῶν²⁰ καὶ διαλογισμῶν,²¹ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι²² καὶ 15
 ἀκέραιοι,²³ τέκνα θεοῦ ἀμώμητα²⁴ ἐν μέσῳ γενεᾶς²⁵ σκολιᾶς²⁶ καὶ
 διεστραμμένης,²⁷ ἐν οἷς φαίνεσθε²⁸ ὡς φωστῆρες²⁹ ἐν κόσμῳ, 16
 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες,³⁰ εἰς καύχημα³¹ ἑμοὶ εἰς ἡμέραν χριστοῦ,
 ὅτι οὐκ εἰς κενὸν³² ἔδραμον,³³ οὐδὲ εἰς κενὸν³² ἐκοπίασα. ³⁴ Ἄλλ' εἰ 17
 καὶ σπένδομαι³⁵ ἐπὶ τῇ θυσίᾳ³⁶ καὶ λειτουργίᾳ³⁷ τῆς πίστεως ὑμῶν,

¹ ὑπερυψώω, raise, exalt beyond measure. ² χαρίζομαι, give freely, forgive. ³ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁴ κάμπτω, bend, bow. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁷ καταχθόνιος, under the earth, subterranean. ⁸ ἐξομολογέω, confess, profess. ⁹ πάντοτε, always, at all times. ¹⁰ ὑπακούω, obey, listen. ¹¹ παρουσία, ας, ή, presence, coming. ¹² ἀπουσία, ας, ή, absence. ¹³ φόβος, ου, ό, fear, terror. ¹⁴ τρόμος, ου, ό, trembling, quaking. ¹⁵ σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ¹⁶ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁷ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁸ εὐδοκία, ας, ή, good pleasure, good-will. ¹⁹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²⁰ γογγυσμός, οῦ, ό, grumbling, murmuring. ²¹ διαλογισμός, οῦ, ό, reasoning, questioning. ²² ἄμεμπτος, blameless. ²³ ἀκέραιος, unmixed, pure. ²⁴ ἀμώμητος, blameless, without blame or fault. ²⁵ γενεά, ας, ή, generation. ²⁶ σκολιός, crooked, unscrupulous. ²⁷ διαστρέφω, distort, pervert. ²⁸ φαίνω, shine, appear. ²⁹ φωστήρ, ήρος, ό, star, light. ³⁰ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ³¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ³² κενός, empty, vain. ³³ τρέχω, run, exercise myself. ³⁴ κοπιάω, toil, labor. ³⁵ σπένδω, pour out as a libation. ³⁶ θυσία, ας, ή, sacrifice. ³⁷ λειτουργία, ας, ή, service, ministry.

χαίρω καὶ συγχαίρω¹ πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε 18
καὶ συγχαίρετέ¹ μοι.

Ἐλπίζω² δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον³ ταχέως⁴ πέμψαι ὑμῖν, ἵνα 19
καγὼ εὐψυχῶ,⁵ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ ἔχω ισόψυχον,⁶ 20
ὅστις γνησίως⁷ τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.⁸ Οἱ πάντες γὰρ τὰ 21
ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν⁹ αὐτοῦ 22
γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν¹⁰ εἰς τὸ
εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω² πέμψαι, ὡς ἂν ἀπιδῶ¹¹ τὰ 23
περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς·¹² πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως⁴ 24
ἐλεύσομαι. Ἀναγκαῖον¹³ δὲ ἡγησάμην¹⁴ Ἐπαφρόδιτον¹⁵ τὸν 25
ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν¹⁶ καὶ συστρατιώτην¹⁷ μου, ὑμῶν δὲ
ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν¹⁸ τῆς χρείας¹⁹ μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς·
ἐπειδὴ²⁰ ἐπιποθῶν²¹ ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν,²² διότι²³ 26
ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν·²⁴ καὶ γὰρ ἠσθένησεν²⁴ παραπλήσιον²⁵ 27
θανάτῳ, ἀλλὰ ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν,²⁶ οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην²⁷ ἐπὶ λύπην²⁷ σχῶ. Σπουδαιοτέρως²⁸ οὖν 28
ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῇτε, καγὼ

¹ συγχαίρω, rejoice with. ² ἐλπίζω, hope, hope for. ³ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ⁴ ταχέως, quickly, soon. ⁵ εὐψυχέω, be glad, have courage. ⁶ ισόψυχος, like-minded, of kindred spirit. ⁷ γνησίως, sincerely, genuinely. ⁸ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁹ δοκιμή, ἤς, ή, proof, approval. ¹⁰ δουλεύω, serve, am a slave. ¹¹ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ¹² ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁵ Ἐπαφρόδιτος, ου, ό, Epaphroditus. ¹⁶ συνεργός, οὔ, ό, fellow worker. ¹⁷ συστρατιώτης, ου, ό, fellow soldier. ¹⁸ λειτουργός, οὔ, ό, minister, servant. ¹⁹ χρεία, ας, ή, need, necessity. ²⁰ ἐπειδή, since, because. ²¹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²² ἀδημονέω, distressed, troubled. ²³ διότι, because, on this account. ²⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ²⁵ παραπλήσιον, near to, nearly. ²⁶ ἐλεέω, have mercy, pity. ²⁷ λύπη, ης, ή, pain, grief. ²⁸ σπουδαιοτέρως, more earnestly, more carefully.

ἀλυπότερος¹ ὦ. Προσδέχεσθε² οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης 29
 χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους³ ἔχετε: ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ 30
 χριστοῦ μέχρι⁴ θανάτου ἡγγισεν,⁵ παραβουλεύσάμενος⁶ τῇ ψυχῇ,
 ἵνα ἀναπληρώσῃ⁷ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα⁸ τῆς πρὸς με λειτουργίας.⁹

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, 3
 ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν,¹⁰ ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.¹¹ Βλέπετε τοὺς κύνας,¹² 2
 βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας,¹³ βλέπετε τὴν κατατομήν:¹⁴ ἡμεῖς 3
 γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή,¹⁵ οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες,¹⁶ καὶ
 καυχώμενοι¹⁷ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες: 4
 καίπερ¹⁸ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν¹⁹ καὶ ἐν σαρκί: εἴ τις δοκεῖ ἄλλος
 πεποιθένας ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον: περιτομή¹⁵ ὀκταήμερος,²⁰ ἐκ 5
 γένους²¹ Ἰσραὴλ, φυλῆς²² Βενιαμίν,²³ Ἑβραῖος²⁴ ἐξ Ἑβραίων,²⁴
 κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον²⁵ διώκων²⁶ τὴν ἐκκλησίαν, 6
 κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.²⁷ Ἀλλ' 7
 ἅτινα ἦν μοι κέρδη,²⁸ ταῦτα ἡγήμαι²⁹ διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν.³⁰ 8
 Ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι²⁹ πάντα ζημίαν³⁰ εἶναι διὰ τὸ
 ὑπερέχον³¹ τῆς γνώσεως³² χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου: δι' ὃν

¹ ἄλυστος, without pain. ² προσδέχομαι, receive, wait for. ³ ἐντίμος, valued, precious. ⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ⁶ παραβουλεύομαι, expose myself to danger, am reckless. ⁷ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁸ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁰ ὀκνηρός, lazy, idle. ¹¹ ἀσφαλές, certain, definite. ¹² κύων, ος, ὁ, dog. ¹³ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁴ κατατομή, ἡς, ἡ, mutilation, cutting in pieces. ¹⁵ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹⁶ λατρεύω, serve, worship. ¹⁷ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁸ καίπερ, although. ¹⁹ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ²⁰ ὀκταήμερος, on the eighth day. ²¹ γένος, ους, τό, race, kind. ²² φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ²³ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²⁴ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ²⁵ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁶ διώκω, pursue, persecute. ²⁷ ἄμεμπτος, blameless. ²⁸ κέρδος, ους, τό, gain, profit. ²⁹ ἡγέομαι, lead, be chief. ³⁰ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³¹ ὑπερέχω, rise above, surpass. ³² γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge.

τὰ πάντα ἐζημιώθην,¹ καὶ ἡγοῦμαι² σκύβαλα³ εἶναι, ἵνα χριστὸν
κερδήσω,⁴ καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ 9
νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην
ἐπὶ τῇ πίστει: τοῦ γινῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς 10
ἀναστάσεως⁵ αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν⁶ τῶν παθημάτων⁷ αὐτοῦ,
συμμορφούμενος⁸ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ πως καταστήσω⁹ εἰς τὴν 11
ἐξανάστασιν¹⁰ τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη 12
τετελείωμαι:¹¹ διώκω¹² δέ, εἰ καὶ καταλάβω¹³ ἐφ' ᾧ καὶ
κατελήφθην¹³ ὑπὸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν¹⁴ 13
οὐ λογίζομαι¹⁵ κατελιηφέναι:¹³ ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω¹⁶
ἐπιλανθανόμενος,¹⁷ τοῖς δὲ ἔμπροσθεν¹⁸ ἐπεκτεινόμενος,¹⁹ κατὰ 14
σκοπὸν²⁰ διώκω¹² ἐπὶ τὸ βραβεῖον²¹ τῆς ἄνω²² κλήσεως²³ τοῦ θεοῦ
ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν τέλειοι,²⁴ τοῦτο φρονῶμεν:²⁵ καὶ εἴ τι 15
ἐτέρως²⁶ φρονεῖτε,²⁵ καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει:²⁷ πλὴν²⁸ 16
εἰς ὃ ἐφθάσαμεν,²⁹ τῷ αὐτῷ στοιχεῖν³⁰ κανόνι,³¹ τὸ αὐτὸ φρονεῖν.²⁵

¹ζημιώω, suffer loss, inflict loss upon. ²ἡγέομαι, lead, be chief. ³σκύβαλον, ου, τό, refuse, garbage. ⁴κερδαίνω, gain, win. ⁵ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁷πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁸συμμορφόω, bring to the same form with, conform. ⁹καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ἐξανάστασις, εως, ἡ, resurrection. ¹¹τελείωω, fill, fulfill. ¹²διώκω, pursue, persecute. ¹³καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁴ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁵λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁶ὀπίσω, behind, after (gen). ¹⁷ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ¹⁸ἐμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹⁹ἐπεκτείνομαι, stretch out, strain after. ²⁰σκοπός, οὔ, ὁ, goal, mark. ²¹βραβεῖον, ου, τό, prize. ²²ἄνω, up, above. ²³κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ²⁴τέλειος, complete, perfect. ²⁵φρονέω, think, judge. ²⁶ἐτέρως, differently, otherwise. ²⁷ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ²⁸πλὴν, however, but. ²⁹φθάνω, come before another, anticipate. ³⁰στοιχέω, walk orderly, follow. ³¹κανών, ὄνος, ὁ, rule, standard.

Συμμιμηταί¹ μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε² τοὺς οὕτως 17
 περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον³ ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ 18
 περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις⁴ ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων⁵
 λέγω, τοὺς ἐχθροὺς⁶ τοῦ σταυροῦ⁷ τοῦ χριστοῦ: ὧν τὸ τέλος⁸ 19
 ἀπώλεια,⁹ ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,¹⁰ καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ¹¹ αὐτῶν,
 οἱ τὰ ἐπίγεια¹² φρονοῦντες.¹³ Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα¹⁴ ἐν 20
 οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα¹⁵ ἀπεκδεχόμεθα,¹⁶ κύριον
 Ἰησοῦν χριστόν: ὃς μετασχηματίσει¹⁷ τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως 21
 ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον¹⁹ τῷ σώματι τῆς δόξης
 αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν²⁰ τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι²¹
 ἑαυτῷ τὰ πάντα.

Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,²² χαρὰ καὶ στέφανός 4
 μου, οὕτως στήκετε²⁴ ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Εὐδοῖαν²⁵ παρακαλῶ, καὶ Συντύχην²⁶ παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν¹³ 2
 ἐν κυρίῳ. Ναί,²⁷ ἔρωτῶ καὶ σε, σύζυγε²⁸ γνήσιε,²⁹ συλλαμβάνου³⁰ 3
 αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν³¹ μοι, μετὰ καὶ

¹ συμμιμητής, οὐ, ὁ, fellow imitator, joint imitator. ² σκοπέω, look at, contemplate. ³ τύπος, οὐ, ὁ, mark, example. ⁴ πολλάκις, often, many times. ⁵ κλαίω, weep, weep for. ⁶ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁷ σταυρός, οὐ, ὁ, cross. ⁸ τέλος, οὐς, τό, end, purpose. ⁹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁰ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹¹ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ¹² ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹³ φρονέω, think, judge. ¹⁴ πολίτευμα, τος, τό, commonwealth, state. ¹⁵ σωτήρ, ἥρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁶ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁷ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁸ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁹ σύμμορφος, similar in form, similar. ²⁰ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²¹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ²² ἐπιπόθητος, longed for, desired. ²³ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ²⁴ στήκω, stand, stand fast. ²⁵ Εὐδοῖα, ας, ἡ, Euodia. ²⁶ Συντύχη, ης, ἡ, Syntyche. ²⁷ ναί, yes, truly. ²⁸ σύζυγος, οὐ, ὁ, comrade, fellow worker. ²⁹ γνήσιος, genuine, true. ³⁰ συλλαμβάνω, take, conceive. ³¹ συναθλέω, contend along with.

Κλήμεντος,¹ καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν² μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν
βίβλῳ³ ζῶῃς.

Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε·⁴ πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπεικὲς⁵ ὑμῶν 4
γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς.⁶ Μηδὲν μεριμνᾶτε, 6
ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ⁸ καὶ τῇ δεήσει⁹ μετὰ εὐχαριστίας¹⁰ τὰ
αἰτήματα¹¹ ὑμῶν γνωρίζεσθω¹² πρὸς τὸν θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ 7
θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα¹³ πάντα νοῦν,¹⁴ φρουρήσει¹⁵ τὰς καρδίας ὑμῶν
καὶ τὰ νοήματα¹⁶ ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ,¹⁷ ὅσα σεμνά,¹⁸ ὅσα δίκαια, 8
ὅσα ἀγνά,¹⁹ ὅσα προσφιλῆ,²⁰ ὅσα εὐφημα,²¹ εἴ τις ἀρετὴ²² καὶ εἴ τις
ἐπαινος,²³ ταῦτα λογίζεσθε.²⁴ Ἄ καὶ ἐμάθετε²⁵ καὶ παρελάβετε²⁶ 9
καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε·²⁷ καὶ ὁ θεὸς τῆς
εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως,²⁸ ὅτι ἤδη ποτὲ²⁹ ἀνεθάλετε³⁰ τὸ ὑπὲρ 10
ἐμοῦ φρονεῖν·³¹ ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,³¹ ἡκαιρεῖσθε³² δέ. Οὐχ ὅτι 11

¹ Κλήμης, εντος, ὁ, Clement. ² συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ³ βίβλος, οὐ, ἡ, book, scroll. ⁴ πάντοτε, always, at all times. ⁵ ἐπεικὲς, yielding, gentle. ⁶ ἐγγύς, near. ⁷ μεριμνᾶω, be anxious, distracted. ⁸ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁹ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ αἶτημα, τος, τό, request, petition. ¹² γνωρίζω, make known, declare. ¹³ ὑπερέχω, rise above, surpass. ¹⁴ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁵ φρουρέω, guard, protect. ¹⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁷ ἀληθής, true, unconcealed. ¹⁸ σεμνός, honorable, dignified. ¹⁹ ἀγνός, pure, holy. ²⁰ προσφιλής, pleasing, agreeable. ²¹ εὐφημος, praiseworthy, commendable. ²² ἀρετή, ἡς, ἡ, virtue, moral excellence. ²³ ἐπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ²⁴ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ²⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁷ πράσσω, do, perform. ²⁸ μεγάλως, greatly. ²⁹ ποτέ, once, at some time. ³⁰ ἀναθάλλω, grow up again, revive. ³¹ φρονέω, think, judge. ³² ἡκαιρέομαι, have no opportunity.

καθ' ὑστέρησιν¹ λέγω: ἐγὼ γὰρ ἔμαθον,² ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης³
εἶναι. Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι,⁴ οἶδα καὶ περισσεύειν:⁵ ἐν παντί 12
καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι⁶ καὶ χορτάζεσθαι⁷ καὶ πεινᾶν,⁸ καὶ
περισεύειν⁵ καὶ ὑστερεῖσθαι.⁹ Πάντα ἰσχύω¹⁰ ἐν τῷ 13
ἐνδυναμοῦντί¹¹ με χριστῷ. Πλὴν¹² καλῶς¹³ ἐποιήσατε 14
συγκοινωνήσαντές¹⁴ μου τῇ θλίψει.¹⁵ Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, 15
Φιλιππησίοι,¹⁶ ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ
Μακεδονίας,¹⁷ οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν¹⁸ εἰς λόγον
δόσεως¹⁹ καὶ λήψεως,²⁰ εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι: ὅτι καὶ ἐν 16
Θεσσαλονίκη²¹ καὶ ἅπαξ²² καὶ δις²³ εἰς τὴν χρείαν²⁴ μοι ἐπέμψατε.
Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ²⁵ τὸ δόμα,²⁶ ἀλλ' ἐπιζητῶ²⁵ τὸν καρπὸν τὸν 17
πλεονάζοντα²⁷ εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω²⁸ δὲ πάντα καὶ περισσεύω:⁵ 18
πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου²⁹ τὰ παρ' ὑμῶν,
ὁσμὴν³⁰ εὐωδίας,³¹ θυσίαν³² δεκτὴν,³³ εὐάρεστον³⁴ τῷ θεῷ. Ὁ δὲ 19
θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν²⁴ ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον³⁵
αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ 20
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

¹ ὑστέρησις, εως, ἡ, need, want. ² μαθάνω, learn, ascertain. ³ αὐτάρκης, content, self-sufficient. ⁴ ταπεινώ, humble, humiliate. ⁵ περισσεύω, abound, be rich. ⁶ μνέω, initiate, instruct. ⁷ χορτάζω, eat until full, be filled. ⁸ πεινάω, hunger, am hungry. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹² πλὴν, however, but. ¹³ καλῶς, rightly, well. ¹⁴ συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ¹⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁶ Φιλιππησίος, ου, ὁ, Philippian. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ κοινωνέω, have a share of, share. ¹⁹ δόσις, εως, ἡ, gift, giving. ²⁰ λήψις, εως, ἡ, receiving. ²¹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²² ἅπαξ, once, once for all. ²³ δις, twice. ²⁴ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²⁵ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁶ δόμα, τος, τό, present, gift. ²⁷ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²⁸ ἀπέχω, received, obtain. ²⁹ Επαφροδίτος, ου, ὁ, Epaphroditus. ³⁰ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ³¹ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ³² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³³ δεκτός, acceptable, welcome. ³⁴ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ³⁵ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches.

Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 21

σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα¹ δὲ 22

οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος² οἰκίας.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 23

¹ μάλιστα, especially, most of all. ² Καῖσαρ, ος, ό, Caesar.